

Murakabe 12856/2

2014-11-23 02:18:14 +0200

Bundan sonra sana “bugün seni neler etkiledi?” diye soracağım. Okuduğun yazdığın senin olsun.

Etkileyen az. Bazı günler hayatın kendisi daha ilginç ancak çok zaman okuduklarımız.

Bugün herhalde okudukların?

İşte ilginç bir olay yaşadım ancak buraya işle ilgili konuları yazmıyorum.

Hayatında işten daha *etkileyici* yoksa zaten *yanmışsın* demektir.

Geçenlerde insanların çoğunun lüzumsuz işlerde çalıştığına dair bir yazı okumuştum. Haftalık çalışma saatlerinin 15'e indirilmesini istiyordu.

Haftalık çalışma saati 15'e hemen iner mi bilmiyorum ancak biraz inmesinin herkesin lehine olduğunu söyleyenler çoğaldı. İskandinav ülkelerinden biri sanırım 35'e indirdi, on seneye kadar 30'a da iner. Haftada beş gün, altı saat.

O yazıda da insanların çoğunun zaten olmaması gereken işler yaptığı yazıyordu.

Nasıl yani?

Bundan kastını tam açıklamamış.

Bana da lüzumsuz gelen çok iş var ama içine girip baktığımda o kadar da lüzumsuz olmadığını görüyorsun. Bir de bazen atıl kapasite gereklidir, insanlar her an çok çalışmaz, ancak bazı zamanlar ihtiyacı karşılamak için onları her zaman bordroda tutmak gerekir. Bu süpürücü laf bana söyleyenin hayat tecrübesinin zayıflığını anlatıyor daha çok.

İnsanların yerine makinelerin kullanılabileceği yerlerden bahsediyordur belki.

Makinelerin toplamda daha ucuza çalıştığı yerlerde zaten sadece makineler çalışıyor. Bence lüzumsuz gördüğü işler insanların birbiriyle uğraştığı, herhangi bir somut üretim meydana getirmek yerine, sistemin daha akıcı olması için çalışan insanlar. Diyelim bütün alışveriş elektronik olsa, vergiler de elektronik tahsil edilse ve istisnalarına da bilgisayarlar karar verse, muhasebeciler işsiz

kalır. Veya insanlar tüm faturaları otomatik ödese, *fatura ödeme merkezi* denen yerlerde çalışanlar işsiz kalır.

Evet, bunun gibi işler.

Böyle konuşanlar bilgisayar/makine kullanmanın insana ne kadar gayritabii geldiğini unutuyor. Bu işlerde çalışan insanlar genelde *bilgisayar tercümanlığı* yapıyor. Bizim bilgilerimizi bilgisayara anlatıyor, bilgisayar da ona ne kadar para alması gerektiğini, ne kadar vergi ödemesi gerektiğini vs. söylüyor.

Böyle işler çok, evet.

Günümüzde bilgisayarı bizatihi işi için kullananlar az zaten. Doktorlar hastalarını bilgisayara yollayıp, test ettiriyor, işletmeciler şirketin durumunu bilgisayara anlatıp görselleştiriyor ve karar veriyor. Eğer bu *tercümanlık* vazifesi ortadan kalkarsa...

Doktora değil, doğrudan bilgisayara derdimizi anlatırız o zaman. O da bize reçete verir veyahut ilaçlarımızı doğrudan tedarik eder.

Şimdilik *insanı anlama teknolojisi* o kadar gelişmiş değil. Ancak belki yirmi otuz yıl sonra bu da mümkün olur. Ancak *teknolojik imkan* ve *sosyal imkan* aynı değil, çok zaman teknolojik olarak mümkün ilerlemeyi, insanlar *beceremeyeceği* veya *kendilerini iyi hissetmeyeceği* için yavaşlatıyoruz.

Sosyal engeller teknolojik engellerden önemli o zaman.

Ancak sosyal engeller de zamanla aşıyor. Yirmi sene önce çocuklarına bilgisayar başında çok zaman geçirdiği için kızan anneler bugün Facebook'tan çıkmıyor, twitter'da dedikodu kovalıyor. Sosyalliğin kendi kuralları var, bunların gelişmesi de zaman alıyor.

Bilgisayarlar veya daha doğru tabirle robotlar da bu sosyalliğe dahil olduğunda, toplumun değişmesi mümkün diyorsun. Bir robota gidip muayene olmanın *acayip* durmaması için de zaman gerek.

Eskilerin öleceği ve bu teknolojiyle hayatının erken yaşlarında tanışmış olanların büyüyeceği kadar zaman.